

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 75/2021-47

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Radoslavom Olijášom, PhD., Záhradnícka 36, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 190/2019 z 30. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 190/2019 z 30. septembra 2020 **boli porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 190/2019 z 30. septembra 2020 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **691,34 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou, prijatou ústavným súdom na ďalšie konanie uznesením č. k. I. ÚS 75/2021 z 23. februára 2021, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a svojho práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej práv, špecifikovaných v bode 1, uznesením najvyššieho súdu, ktorým bol na základe dovolania žalovanej [Slovenskej republiky, zastúpenej Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolatel'ka“)] zrušený rozsudok Krajského súdu Bratislave č. k. 2 Co 55/2018-559 z 24. októbra 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“). Označeným rozsudkom krajského súdu bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti žalovanej zaplatiť sťažovateľke sumu 234 515,04 eur s príslušným úrokom z omeškania ako náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a trovy konania.

3. Najvyšší súd v napadnutom uznesení najskôr konštatoval, že žalovaná odôvodnila prípustnosť dovolania iba s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pričom za právnu otázku dosiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nevyriešenú považovala určenie orgánu príslušného konať v mene štátu podľa § 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) v právnej veci týkajúcej sa náhrady škody z titulu nesprávneho úradného postupu pri nakladaní s vecami vydanými, odňatými či prevzatými na účely trestného konania. Z obsahu dovolania však najvyššiemu súdu vyplynula námietka žalovanej, že súdy oboch inštancií neuviedli relevantný všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého bol prokurátor povinný postupovať, ani to, v ktorom čase a akým spôsobom mal prokurátor v rozpore so všeobecne záväznou právnou úpravou postupovať a spôsobiť tak sťažovateľke škodu. V uvedenom najvyšší súd identifikoval námietku o nedostatočnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Nadväzne, s poukazom na to, že každé podanie vrátane dovolania sa posudzuje podľa jeho obsahu (čl. 11 CSP a § 124 CSP), rozsudok krajského súdu zrušil z dôvodu existencie vady konania podľa § 420 písm. f) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka namieta, že najvyšším súdom zistený dovolací dôvod žalovaná nielenže nenamietala, ale tento dôvod ani neexistoval, a preto je jeho rozhodnutie arbitrárne a svojvoľné. Z obsahu dovolania žalovanej totiž jednoznačne vyplynulo, že prípustnosť dovolania vyvodzovala iba z § 421 ods. 1 písm. b) CSP a za právnu otázku, ktorá nebola dovolacím súdom riešená, označila určenie orgánu príslušného konať v mene štátu. Najvyšší súd si však z dovolacej argumentácie žalovanej k uplatnenému dovolaciemu dôvodu iniciatívne „dotvoril“ dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a rozsudok krajského súdu zrušil pre jeho údajnú nepreskúmateľnosť.

5. Okrem toho, dôvod prípustnosti a opodstatnenosti dovolania spočívajúci v údajnej nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu nebol naplnený, pretože tak odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie riešili údajný nedostatok odôvodnenia týkajúci sa toho, akú povinnosť príslušný prokurátor nesplnil, resp. ktorú povinnosť svojím postupom porušil a spôsobil tým škodu, a to konkrétne v bodoch 56, 58, 59 odôvodnenia rozsudku krajského súdu (obsah rozsudku

krajského súdu je účastníkom konania ako aj zúčastnenej osobe známy, a preto na tieto časti odôvodnenia ústavný súd poukazuje bez potreby ich rekapitulácie). Krajský súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie za vecne a právne správny, a preto nebol povinný sa obsiahnejšie tejto otázke venovať.

6. Sťažovateľka tiež upozornila na to, že pokiaľ ide o právnu otázku, ktorú žalovaná formulovala ako dôvod prípustnosti jej dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, táto otázka ani nebola obsahom podaného odvolania, a teda žalovaná nedala odvolaciemu súdu príležitosť k tomu, aby vyslovil právny názor k právnej otázke prezentovanej (až) v dovolaní, čím nie je splnená podmienka prípustnosti dovolania.

7. Napokon sťažovateľka namieta, že poukaz najvyššieho súdu na jeho stanovisko publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016 je pre danú vec nepoužiteľné, pretože dané stanovisko obsahuje jasnú konkretizáciu, kedy takáto výnimka pre zrušenie odvolacieho rozhodnutia prichádza do úvahy (extrémne a celkom ojedinelé prípady), a táto v danej veci nie je daná. Odôvodneniu napadnutého uznesenia vyčíta i to, že z neho nevyplýva, ako sa najvyšší súd vysporiadal s vyjadrením sťažovateľky k dovolaniu, resp. či sa k nemu vôbec vyjadřila. Preto považuje napadnuté uznesenie za nepreskúmateľné, a teda spôsobilé na ústavnoprávny prieskum napriek jeho kasačnej povahe.

8. Porušenie majetkových práv vidí sťažovateľka v tom, že v dôsledku arbitrárnosti napadnutého uznesenia došlo k zrušeniu právoplatného rozhodnutia krajského súdu priznávajúceho jej peňažnú pohľadávku, čo má negatívny dopad na jej majetkovú sféru, keďže majetkom sa rozumie existujúci majetok, o ktorom môže sťažovateľ tvrdiť, že má aspoň legitímnu nádej na jeho zhmotnenie.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

9. Najvyšší súd navrhol ústavnej sťažnosti nevyhovieť a vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania. Podľa jeho názoru je napadnuté uznesenie v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu v tom zmysle, že dovolanie, a teda aj dovolací dôvod najvyšší súd posudzuje aj podľa obsahu dovolania, nie iba prísne formalisticky podľa označených ustanovení príslušného zákona.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

10. Zúčastnená osoba, ktorou je Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, v rámci prvej časti svojho vyjadrenia zhrnula doterajší priebeh konania s tým, že (ako sama uviedla) dovolanie podala „*podľa ustanovenia § 419 z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b)*“ CSP. Dovolací dôvod podľa § 420 ods. 1 písm. f) vyplýva podľa jej názoru z obsahu dovolania a skutočnosť, že ho v úvode dovolania explicitne neuviedla, považuje iba za zanedbateľný formálny nedostatok. Najvyšší súd posudzoval dovolanie zúčastnenej osoby podľa jeho obsahu (§ 124 CSP), keď mimoriadne široké argumenty v ňom uvádzané (napr. otázku premlčania, nedostatky aktívnej legitímácie) subsumoval pod tento dovolací dôvod. V rámci jeho

posúdenia konštatoval, že krajský súd v rozsudku nedostatočne odôvodnil aplikáciu zákona o zodpovednosti za škodu, keďže neuviedol akú povinnosť nesplnil príslušný prokurátor, resp. ktorú povinnosť svojím postupom porušil a spôsobil tým škodu, ktorej sa sťažovateľka domáha. Nedostatočné odôvodnenie v podstatnej otázke je vadou v postupe (v odôvodnení rozhodnutia) všeobecného súdu, svedčí o jeho nepreskúmateľnosti a zakladá dôvod na zrušenie rozhodnutia.

III.3. Replika sťažovateľky:

11. Sťažovateľka v replike zotrvala na svojich argumentoch uvedených v ústavnej sťažnosti a požiadala ústavný súd o zaujatie jasného ústavne konformného záväzného právneho názoru, ktorý vyrieši všetky podstatné právne otázky. Bez toho sa totiž zúčastnenej osobe dávajú neobmedzené možnosti opakovaného zásahu do veci a možnosť donekonečna nastol'ovať a riešiť právne otázky. Najvyšší súd vykonal podľa nej zákonu odporujúci dovolací prieskum, zjavne sa vymykajúci rámcu a zmyslu dovolania, výsledkom čoho je napadnuté uznesenie, ktoré neobsahuje žiaden právny názor k veci (pri rešpektovaní rámca dovolacieho prieskumu), ale iba bez toho vyžadoval od krajského súdu „špecifickú odpoveď“ na niečo v situácii, keď už doteraz bolo štyrikrát zrušené rozhodnutie inštančne nižšieho súdu. V danom prípade preto nie je zásada zdržanlivosti ústavného súdu na mieste. Vymedzenie dovolacieho dôvodu nie je zanedbateľným formálnym nedostatkom, ale povinnosťou vyplývajúcou zo zákona, pri nesplnení ktorej nastávajú právne dôsledky.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

12. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

14. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo

podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

15. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu teda nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov.

16. Ústavný súd, vychádzajúc zo svojho ústavného postavenia a poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru, zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neutržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

17. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06). Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces.

18. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už viackrát konštatoval (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010), že rešpektuje kompetenciu najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom posudzovať otázku prípustnosti podaného dovolania a že je v prvom rade vecou najvyššieho súdu určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto je prijateľná z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu. Uvedené východiská sa pochopiteľne vzťahujú nielen na prípustnosť, ale aj celkovú aplikáciu noriem o dovolaní.

19. Zohľadňujúc už uvedené východiská, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia v kontexte argumentácie predostretej sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti. Z jej obsahu vyabstrahoval podstatu ústavnej sťažnosti, ktorou je tvrdenie o zásahu do jej práv napadnutým uznesením, pretože najvyšší súd zrušil právoplatný rozsudok krajského súdu z dôvodu, ktorý dovolateľ vo svojom dovolaní neuplatnil. Predmetom posudzovania ústavného súdu je preto otázka, či je z ústavného hľadiska udržateľný taký prístup najvyššieho súdu ako súdu rozhodujúceho o dovolaní, v zmysle ktorého dovolací súd, posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu

(§ 124 ods. 1 CSP), vyvodí jeho prípustnosť aj podľa § 420 písm. f) CSP a z tohto dôvodu následne zruší napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, hoci dovolateľ v dovolaní uplatnil len dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

20. Názor na riešenie predostretej kľúčovej námietky nepriamo načrtol ústavný súd prvýkrát už vo svojom náleze č. k. I. ÚS 115/2020 zo 6. októbra 2020 (bod 64). Detailnejšie sa však touto otázkou ústavný súd zaoberal v nedávnom náleze č. k. II. ÚS 277/2021 z 30. septembra 2021, v ktorom poukázal na zákonom ustanovenú povinnosť viazanosti odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (440 CSP) a s tým súvisiacim dôsledným zachovávaním dispozičného princípu, princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu svojich práv. V náleze sa akcentuje, že aktuálna právna úprava pripúšťa dva dovolacie dôvody, pričom prvý z nich spočíva v zmätočnosti napadnutého rozhodnutia (§ 431 CSP) a druhý v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom (§ 432 CSP), avšak už neumožňuje súdu *ex officio* prihliadať na vady zmätočnosti (§ 420 CSP), t. j. závažné procesné pochybenia, v dôsledku existencie ktorých je potrebné rozhodnutie vždy zrušiť. Viazanosť dovolacími dôvodmi znamená, že dovolací súd môže skúmať dovolacie dôvody len v rozsahu, v akom boli vymedzené, je teda viazaný tým, čo dovolateľ považuje za nesprávne. Zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu, ktorý dovolateľ neuplatnil, bez naplnenia zákonných predpokladov pre takéto rozhodnutie vyhodnotil ústavný súd ako procesný excés vykazujúci znaky svojoľného rozhodnutia, ktoré je v rozpore s § 440 CSP, princípom právnej istoty a napokon aj s čl. 2 ods. 2 ústavy.

21. Vzťahnuc uvedené závery na prípad sťažovateľky, ústavný súd preskúmal dovolanie žalovanej a zistil, že v ňom výslovne uviedla, že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podáva z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom v ňom aj odcitovala právnu úpravu vzťahujúcu sa (výlučne) k tomuto dôvodu prípustnosti dovolania a zadefinovala právnu otázku, ktorá podľa jej názoru nebola dosiaľ v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená a ktorá sa týkala určenia orgánu príslušného konať v mene štátu podľa zákona o zodpovednosti za škodu. Žalovaná v dovolaní zdôraznila, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd túto právnu otázku nesprávne právne posúdili (teda nie, že by sa ňou nezaoberali) a dopustili sa chybnjej aplikácie práva na zistený skutkový stav. Celá dovolacia argumentácia (vrátane námietky premlčania – pozri s. 16 dovolania) smerovala k spochybneniu pasívnej legitimácie žalovanej, ktorú žalovaná na viacerých miestach označovala nesprávnym právnym posúdením veci. Súčasťou dovolacej argumentácie k uplatnenému dôvodu prípustnosti dovolania bol aj prvý odsek na s. 14 dovolania, ktorý si osvojil najvyšší súd (a podľa ktorého súdy nižšej inštancie neuviedli relevantný právny predpis, podľa ktorého bol prokurátor povinný postupovať, resp. ktorý svojím postupom porušil), pretože mu bezprostredne predchádza veta obsahujúca kritiku súdov nižšej inštancie, ak určili, že orgánom príslušným konať za štát je zúčastnená osoba. Podstatné však je, že zo žiadnej časti dovolania nevyplýva, že by v ňom žalovaná uplatnila dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, a rovnako sa v dovolaní nenachádza ani zmienka o dovolacom dôvode založenom na predmetnej vade zmätočnosti (§ 431 ods. 1 a 2 CSP *a contrario*).

22. Po preskúmaní obsahu sporného dovolania možno konštatovať, že toto podanie je určité, úplné a zrozumiteľné a je z neho bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, na akom dôvode prípustnosti dovolania a dôvode dovolania bolo založené. Dovolanie bolo spísané kvalifikovanou osobou [§ 429 ods. 2 písm. b) CSP], čo bolo tiež zárukou toho, že bude obsahovať všetky potrebné náležitosti

vrátane uvedenia a konkretizovania dôvodu, pre ktorý sa rozhodnutie odvolacieho súdu napáda dovolaním.

23. Preto sa v súvislosti s postupom najvyššieho súdu, ktorý v tomto prípade „dotvoril“ dovolací dôvod, žiada poukázať aj na názory právnej vedy, podľa ktorej pri posudzovaní podania podľa jeho obsahu nemôže súd určitému podaniu dávať iný význam, než ktorý zodpovedá obsahu podania, jeho vnútornej skladbe, logike, zvolenej argumentácii, v podaní použitým výrazovým prostriedkom a celkovému zmyslu podania. Posudzovanie podania taktiež neumožňuje súdu obsah úkonu výkladom dopĺňať či domýšľať alebo z neho vyvodit' závery, ktoré z obsahu úkonu nevyplývajú (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. *Civilný sporový poriadok*. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 440 – 446).

24. Na základe uvedeného možno i v tejto veci konštatovať porušenie práv sťažovateľky, pretože najvyšší súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu z dôvodu, ktorý dovolateľ neuplatnil, ale ktorý najvyšší súd sám z jeho obsahu vyvodil, čím konal v rozpore s § 440 CSP i s ústavným imperatívom konať len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy). Týmto procesným excesom (ktorým sa *de facto* pomohlo dovolateľke) najvyšší súd zasiahol do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ktorá stála na opačnej procesnej strane.

25. Z ústavnoprávneho hľadiska je neželateľným stavom už len samotná skutočnosť, že dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu z dôvodu, ktorý dovolateľ nenamietal. Pochybenie najvyššieho súdu v tomto prípade je však o to vypuklejšie, že dôvod na zrušenie rozsudku krajského súdu spočívajúci v nedostatočnosti jeho odôvodnenia vo vzťahu k vyššpecifikovaným otázkam neexistoval, keďže sa s nimi krajský súd v skutočnosti vysporiadal. Na uvedené reflektovala aj zúčastnená osoba, keď vo svojom dovolaní formulovala právnu otázku tak, aby bola posúdená správnosť jej riešenia, keďže dosiaľ údajne riešená nebola. Pokiaľ dovolateľka podala dovolanie z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a žiadala priamu odpoveď na právnu otázku, nie je možné vyhnúť sa jej riešeniu skrz vyvodenú nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

26. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

27. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľky na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci najvyššiemu súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (výrok 2). Najvyšší súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze, pričom jeho úlohou bude opätovne sa zaoberať dovolaním žalovanej a nenechať pritom bez povšimnutia ani argumenty sťažovateľky. Otázkou tiež zostáva, či dovolateľka argumentovala obdobným spôsobom ako v dovolaní (vrátane súvisiacich čiastkových otázok) už v konaní pred všeobecnými súdmi.

III.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu

28. Keďže ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, podľa názoru ústavného súdu sa pre sťažovateľku otvára priestor na to, aby sa najvyšší súd sám vyrovnal s ochranou majetkových práv sťažovateľky zaručených čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, a to prostredníctvom nového rozhodnutia vo veci. Ústavný súd preto tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

29. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 691,34 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri výpočte trov právneho zastúpenia vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky). Základná sadzba odmeny za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu, vyjadrenie k stanovisku najvyššieho súdu) je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 10,87 eur. K tomu bola pripočítaná daň z pridanej hodnoty, ktorej platcom je právny zástupca sťažovateľky.

30. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu